

Fingeravtryck i pass

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2008/09:132 Fingeravtryck i pass.

Regeringen föreslår i propositionen ändringar i reglerna för svenska pass.

I syfte att ytterligare höja säkerheten i pass föreslås att svenska pass ska förses med s.k. biometriska uppgifter i form av fingeravtryck. Fingeravtrycken ska lagras i passet. Enligt förslagen ska personer som söker pass låta passmyndigheten ta fingeravtryck. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att lämna fingeravtryck för barn under tolv år och för personer som av fysiska skäl är permanent förhindrade att lämna fingeravtryck. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bemyndigas också, när det gäller särskilt pass, att meddela föreskrifter om undantag från både skyldigheten att låta passmyndigheten ta en bild i digitalt format och skyldigheten att lämna fingeravtryck. Fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur dessa ska omedelbart förstöras när passet har lämnats ut och får inte lagras och sökas med hjälp av automatiserad behandling.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 28 juni 2009.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen och justitieutskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	4
Fingeravtryck i pass	4
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:132.

Stockholm den 23 april 2009

På justitieutskottets vägnar

Thomas Bodström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Thomas Bodström (s), Inger Davidson (kd), Henrik von Sydow (m), Krister Hammarbergh (m), Margareta Persson (s), Ulrika Karlsson i Uppsala (m), Johan Linander (c), Elisebeht Markström (s), Inge Garstedt (m), Christer Adelsbo (s), Helena Bouveng (m), Kerstin Haglö (s), Otto von Arnold (kd), Mehmet Kaplan (mp), Maryam Yazdanfar (s), Karin Nilsson (c) och Helena Bargholtz (fp).

Utskottets överväganden

Fingeravtryck i pass

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Bakgrund

Passlagen (1978:302) innehåller bestämmelser som reglerar förfarandet vid utfärdande av pass till svenska medborgare. I passförordningen (1979:664) finns närmare bestämmelser om förfarandet.

Inom EU har en förordning antagits, Rådets förordning nr 2252/2004 av den 13 december 2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna. Enligt förordningen gäller att pass med en giltighetstid på mer än tolv månader måste uppfylla vissa minimisäkerhetsstandarder.

Kommissionen beslutade den 28 juni 2006 om de tekniska specifikationerna för standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna (C(2006) 2909 slutlig). Pass som utfärdas senare än 18 månader från det att de tekniska specifikationerna har antagits (fr.o.m. den 28 december 2007) ska innehålla ett lagringsmedium med passinnehavarens ansiktsbild. I pass som utfärdas senare än 36 månader från det att de tekniska specifikationerna har antagits (fr.o.m. den 28 juni 2009) måste även fingeravtryck finnas lagrade. Beslutet påverkar inte giltigheten av tidigare utfärdade pass. Vid tillämpningen av förordningen får biometriska kännetecken i pass endast användas för att kontrollera handlingens äkthet eller passinnehavarens identitet.

I Sverige genomfördes förordningens bestämmelser i den del som avser ansiktsbild i passen genom författningsändringar som trädde i kraft den 1 oktober 2005 (prop. 2004/05:119, bet. 2004/05:JuU27, rskr. 2004/05:290). Genom de ändringar som då gjordes i passlagen infördes en skyldighet för den som ansöker om pass att låta passmyndigheten ta en bild i digitalt format av den sökandes ansikte. Ansiktsbilden får lagras på ett lagringsmedium, ett chip, i passet.

Den 18 oktober 2007 presenterade kommissionen ett förslag till ändring av förordningen om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna (KOM (2007) 619 slutlig). Som huvudsakligt skäl för ändringsförslaget angavs att förordningen inte innehåller några undantag från kravet att lämna fingerav-

tryck. Kommissionen föreslog bestämmelser om undantag från kravet på fingeravtryck för barn under sex år och personer från vilka det är fysiskt omöjligt att ta fingeravtryck.

Inom rådet nåddes under våren 2008 en överenskommelse om att i princip ställa sig bakom kommissionens förslag.

Europaparlamentets ställningstagande till kommissionens förslag bereds i dess utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE-utskottet). LIBE-utskottet behandlade förslaget den 8 december 2008 och ställde sig då bakom undantag för personer som av fysiska skäl inte kan lämna fingeravtryck och för barn. Utskottet ansåg dock att undantaget för barn borde gälla för barn under tolv år i stället för, som kommissionen och rådet föreslagit, barn under sex år.

Inom rådet har man kommit överens om att, som en kompromiss, tillmötesgå LIBE-utskottet genom att acceptera att undantag från fingeravtryckskravet ska göras för barn under tolv år. Detta ska kombineras med en utvärdering av möjligheten att inkludera fingeravtryck även för barn under tolv år. Utvärderingen ska ske inom tre år från förordningens ikraftträdande. Enligt den föreslagna kompromissen får därutöver de medlemsstater som före förordningens ikraftträdande har antagit nationell lagstiftning med undantag för barn under sex år från skyldigheten att lämna fingeravtryck, fortsätta tillämpa denna lagstiftning under en övergångsperiod om fyra år.

Europaparlamentet har den 14 januari 2009 röstat om detta förslag i plenum och antagit det med stor majoritet.

Mot denna bakgrund bör rådet och Europaparlamentet under våren 2009 kunna underteckna sitt gemensamma beslut om ändringarna i förordningen. Ändringarna träder i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet i Europeiska unionens officiella tidning.

Sammanfattningsvis gäller därför för närvarande enligt förordningen om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna, att fingeravtryck ska vara införda i nationella pass senast den 28 juni 2009. Med stor sannolikhet kommer förordningen före detta datum att ändras på så sätt att undantag från kravet på fingeravtryck ska göras dels för barn under en viss ålder, dels för personer på vilka det av fysiska skäl är permanent omöjligt att ta fingeravtryck.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i reglerna för svenska pass.

I syfte att ytterligare höja säkerheten i pass föreslås att svenska pass ska förses med s.k. biometriska uppgifter i form av fingeravtryck. Fingeravtrycken ska lagras i passet. Enligt förslagen ska personer som söker pass låta passmyndigheten ta fingeravtryck. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att lämna fingeravtryck för barn under tolv år och för

personer som av fysiska skäl är permanent förhindrade att lämna fingeravtryck. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bemyndigas också, när det gäller särskilt pass, att meddela föreskrifter om undantag från både skyldigheten att låta passmyndigheten ta en bild i digitalt format och skyldigheten att lämna fingeravtryck. Fingeravtrycken och de biometrisk data som tas fram ur dessa ska omedelbart förstöras när passet har lämnats ut och får inte lagras och sökas med hjälp av automatiserad behandling.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 28 juni 2009.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och lagförslagen finns i bilaga 2.

Utskottets ställningstagande

Propositionen har inte föranlett något motionsyrkande eller några andra erinringar under utskottsbehandlingen. Utskottet kan inte komma till någon annan slutsats än att den föreslagna lagstiftningen bör antas och att den är ändamålsenligt utformad.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen antar det i propositionen framlagda lagförslaget.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:132 Fingeravtryck i pass:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)

Härigenom föreskrivs att 5 a, 6, 6 a och 6 b §§ passlagen (1978:302) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*5 a §¹

Polisen har till uppgift att övervaka att bestämmelserna i 5 § följs.

Den som enligt 5 § *skall* medföra pass *skall* på begäran Den som enligt 5 § *ska* medföra pass *ska* på begäran

1. överlämna passet till en polisman eller särskilt förordnad passkontrollant, tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket,

2. låta befattningshavare enligt 1 ta en bild i digitalt format av *passinnehavarens* ansikte för kontroll av att *detta* motsvarar den ansiktsbild som finns *sparad* i passet.

När en kontroll enligt andra stycket 2 har genomförts, *skall* ansiktsbilden *och* de biometriska data som därvid har tagits fram omedelbart förstöras.

2. låta befattningshavare enligt 1 ta *passinnehavarens fingeravtryck* och en bild i digitalt format av *dennes* ansikte för kontroll av att *dess*a motsvarar *de fingeravtryck* och den ansiktsbild som finns *sparade* i passet.

När en kontroll enligt andra stycket 2 har genomförts, *ska fingeravtrycken och* ansiktsbilden *samt* de biometriska data som därvid har tagits fram omedelbart förstöras.

6 §²

Passansökan görs hos en passmyndighet. Ansökan *skall* avges på heder och samvete eller under annan sådan försäkran. Sökanden är skyldig att inställa sig personligen, *om annat inte följer av föreskrifter som får meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.*

Sökanden är skyldig att i samband med passansökan

1. låta passmyndigheten ta en bild i digitalt format av sökandens ansikte, och

2. styrka sin identitet, sitt svenska medborgarskap och övriga personuppgifter.

Passansökan görs hos en passmyndighet. Ansökan *ska* avges på heder och samvete eller under annan sådan försäkran. Sökanden är skyldig att inställa sig personligen.

1. låta passmyndigheten ta *sökandens fingeravtryck* och en bild i digitalt format av sökandens ansikte, och

¹ Senaste lydelse 2005:655.

² Senaste lydelse 2005:655.

Regeringen får meddela föreskrifter om att sökanden är skyldig att i samband med passansökan ge in fotografier.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att lämna fingeravtryck när det gäller barn under tolv år och personer som av fysiska skäl är permanent förhindrade att lämna fingeravtryck. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också, när det gäller särskilt pass, meddela föreskrifter om att sökanden är skyldig att i samband med passansökan ge in fotografier och om undantag från skyldigheterna i första stycket tredje meningen och i andra stycket 1.

Om det tidigare har utfärdats ett pass för sökanden och detta inte har förstörts, förkommit eller makulerats, *skall* passet ges in i samband med att ansökan görs, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Om det tidigare har utfärdats ett pass för sökanden och detta inte har förstörts, förkommit eller makulerats, *ska* passet ges in i samband med att ansökan görs, om det inte finns särskilda skäl mot det.

6 a §³

Ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 *skall* sparas i ett lagringsmedium i passet. De biometriska data som tas fram ur ansiktsbilden *skall* omedelbart förstöras när passet har lämnats ut eller passansökan har återkallats eller avslagits.

Fingeravtrycken och ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 ska sparas i ett lagringsmedium i passet. Fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur dessa och ur ansiktsbilden ska omedelbart förstöras när passet har lämnats ut eller passansökan har återkallats eller avslagits.

6 b §⁴

Ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 *och* de biometriska data som kan tas fram ur *ansiktsbilden* får inte användas vid sökning med hjälp av automatiserad behandling.

Fingeravtrycken och ansiktsbilden enligt 6 § andra stycket 1 samt de biometriska data som kan tas fram ur dessa får inte användas vid sökning med hjälp av automatiserad behandling.

Denna lag träder i kraft den 28 juni 2009.

³ Senaste lydelse 2005:655.

⁴ Senaste lydelse 2005:655.